

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף צ"א of בבא בתרא
Some of the topics we will learn about include.

Several Breisos regarding laws that pertain to price inflation

אין משתכרים בארץ ישראל
בדברים שיש בהן חיי נפש
In Eretz Yisroel, a person may not buy and resell food items that are life staples because this inflates the prices.

אין משתכרין פעמים בביצים
One may not receive a double profit for selling eggs.

A

Several Breisos regarding laws that pertain to price inflation

אין משתכרים בארץ ישראל
בדברים שיש בהן חיי נפש

אין משתכרין פעמים
בביצים

B מתריעין על פרקמטיא שהוזלה ואפילו בשבת

If the value of luxurious items decreased drastically, one must daven even on Shabbos that the price should increase.

אין יוצאין מארץ לחו"ל
אא"כ עמדו סאתים בסלע
A person may not leave Eretz Yisroel even during times of famine, unless there is extreme inflation and one must pay one סלע to acquire two סאה of grain, because as the Rashbam explains

שומפקיע עצמו מן המצות
In חוץ לארץ one is unable to observe the Mitzvos that are exclusive to Eretz Yisroel.

And the Gemara elaborates on the conditions that must be met in order to be permitted to leave Eretz Yisroel.

Several Aggadic statements regarding רות who was first married to מחלון, and after he died, she was married to בועז and became the matriarch of בית דוד

The Breisos that discuss the abundance of produce in Eretz Yisroel during prosperous times;

B

מתריעין על פרקמטיא שהוזלה

אין יוצאין מארץ לחו"ל
אא"כ עמדו סאתים בסלע

רות

The abundance of produce in Eretz Yisroel during prosperous times

1 So let's review ...

The Gemara continues with several Breisos about Halachos pertaining to price inflation alluded to in the סימן mentioned in the previous Daf:

סימן אוצרי פירות אין אוצרין ואין מוציאין ואין משתכרין פעמים בביצים מתרעין ולא מוציאין

4. ואין משתכרין

ת"ר אין משתכרים בארץ ישראל בדברים שיש בהן חיי נפש כגון יינות שמנים וסלתות

In Eretz Yisroel, a person may not buy and resell food items that are life staples such as wine, oil and flour, because this causes the prices to inflate, since the price includes an additional profit for the retailer. Rather, as the Rashbam says,

אלא בעה"ב עצמו ימכור לצריכין

The original owner should sell these items directly to the consumer, so that the price includes only a profit for him. However, the Rashbam adds

לקנות חיטין ולאפות פת

מותר

כיון דאיכא טירחא שרי

One may buy wheat to bake and sell as bread, because his profit is for his labor, not for the sale of the actual item.

The Gemara continues;

אמרו עליו על רבי אלעזר בן עזריה

שהיה משתכר ביין ושמן

would buy and resell wine and oil, because

בין

סבר לה כרבי יהודה בן בתירה

He concurs with רבי יהודה בן בתירה who discourages the sale of wine. And

בשמן

באתריה דרבי אלעזר בן עזריה שכיח מישחא

In his city oil was plentiful and the price was extremely low.

1

Continue with Halachos regarding price inflation

סימן

אוצרי פירות אין אוצרין ואין מוציאין ואין משתכרין פעמים בביצים מתרעין ולא מוציאין

4

ואין משתכרין

ת"ר אין משתכרים בארץ ישראל בדברים שיש בהן חיי נפש כגון יינות שמנים וסלתות

In Eretz Yisroel, a person may not buy and resell food items that are life staples such as wine, oil and flour, because this causes the prices to inflate, since the price includes an additional profit for the retailer.

Rather, as the Rashbam says,

אלא בעה"ב עצמו ימכור לצריכין

The owner should sell these items directly to the consumer, so that the price includes only a profit for him.

However,

לקנות חיטין ולאפות פת

מותר

כיון דאיכא טירחא שרי

One may buy wheat to bake and sell as bread, because his profit is for his labor, not for the sale of the actual item.

אמרו עליו על רבי אלעזר בן עזריה שהיה משתכר ביין ושמן

would buy and resell wine and oil, because...

בין

סבר לה כרבי יהודה בן בתירה

He concurs with רבי יהודה בן בתירה who discourages the sale of wine. And

בשמן

באתריה דרבי אלעזר בן עזריה שכיח מישחא

In his city oil was plentiful and the price was extremely low.

2

5.

פעמים בביצים

ת"ר אין משתכרין פעמים בביצים

One may not receive a double profit for selling eggs.

פליגי בה רב ושמואל

They offer differing explanations of the words פעמים בביצים:

חד אמר

על חד תרי

One explains that it means that the retailer may not charge twice their value, but he may charge less, even if it's more than a שתות one-sixth, because as the Rashbam explains

ביצים אין בהם חיי נפש כל כך

וגם טורח מרובה וריוח מועט

Since eggs are not life-essential and selling them is a lot of work with only a small gain, the חכמים were lenient with the poor person who sells them and permitted him to take a larger profit.

וחד אמר

תגר לתגרא

The other explains that it means that one retailer may not sell eggs to a second retailer, because this causes the price to increase, since the price includes an additional profit for the second retailer. The Rashbam adds however,

בשאר דברים מותר

Regarding other items, one retailer may resell them to a second retailer, because

שאם יוקיר זה

ימצא אחרים שימכרו בזול

If he sells for a high price, the consumer can find another retailer that sells for a lower price.

2

5

פעמים בביצים

ת"ר אין משתכרין פעמים בביצים

One may not receive a double profit for selling eggs.

פליגי בה רב ושמואל

They offer differing explanations of the words פעמים בביצים:

חד אמר

על חד תרי

The retailer may not charge twice their value, but he may charge less, even if it's more than a שתות one-sixth,

because as the Rashbam explains

ביצים אין בהם חיי נפש כל כך

וגם טורח מרובה וריוח מועט

Since eggs are not life-essential and selling them is a lot of work with only a small gain, the חכמים were lenient with the poor person who sells them and permitted him to take a larger profit.

וחד אמר

תגר לתגרא

One retailer may not sell eggs to a second retailer, because this causes the price to increase, since the price includes additional profit for the second retailer.

The Rashbam adds however,

בשאר דברים מותר

Regarding other items, one retailer may resell them to a second retailer, because

שאם יוקיר זה

ימצא אחרים שימכרו בזול

If he sells for a high price, the consumer can find another retailer that sells for a lower price.

3

6.

מתריעין

ת"ר מתריעין על פרקמטיא שהוזלה ואפילו בשבת

If the value of luxurious items decreased drastically, one must Daven even on Shabbos that the price should increase, because as the Rashbam explains

דאין כאן הפסד לעניים אם יוקירו

The poor people do not buy these items and they have no loss if the price increases.

רב יוסף says

והוא דזל וקם עשרה בשיתא

One must Daven only if the price decreased to almost half its value, in that now one can buy ten items for the price of six. But if the price was greater, one does not daven that the price should increase.

=====

3

6

מתריעין

ת"ר מתריעין על פרקמטיא שהוזלה ואפילו בשבת

If the value of luxurious items decreased drastically, one must Daven even on Shabbos that price should increase,

because as the Rashbam explains

דאין כאן הפסד לעניים אם יוקירו

The poor people do not buy these items and they have no loss if the price increases.

רב יוסף

והוא דזל וקם עשרה בשיתא

One must Daven only

if the price decreased to almost half its value, in that now one can buy ten items for the price of six.

But if the price was greater,

one does not daven that the price should increase.

4

7.
ולא מוציאין

ת"ר אין יוצאין מארץ לחו"ל
אא"כ עמדו סאתים בסלע

A person may not leave Eretz Yisroel even during times of famine, unless there is extreme inflation and one must pay one סלע to acquire two סאה of grain, because as the Rashbam explains שמפקיע עצמו מן המצות In חוץ לארץ one is unable to observe the Mitzvos that are exclusive to Eretz Yisroel.

רבי שמעון says, it depends

אימתי בזמן שאינו מוצא ליקח

One may leave Eretz Yisroel only if there is no food available for sale.

אבל בזמן שמוצא ליקח

אפילו עמדה סאה בסלע

לא יצא

One may not leave Eretz Yisroel if there is food available, even if the price is vey expensive and one must pay one סלע to acquire one סאה of grain.

And for this reason, רבי יוחאי says

אלימלך מחלון וכליון

גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו

ומפני מה נענשו

מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ

Although אלימלך and his two sons, מחלון and כליון, were

leaders of great stature, they were punished and died

suddenly, because they left Eretz Yisroel during a famine.

4

7

ולא מוציאין

ת"ר אין יוצאין מארץ לחו"ל
אא"כ עמדו סאתים בסלע

A person may not leave Eretz Yisroel even during times of famine, unless there is extreme inflation and one must pay one סלע to acquire two סאה of grain,

because as the Rashbam explains

שמפקיע עצמו מן המצות

In חוץ לארץ one is unable to observe the Mitzvos that are exclusive to Eretz Yisroel.

רבי שמעון

אימתי בזמן שאינו מוצא ליקח

One may leave Eretz Yisroel only if there is no food available for sale.

אבל בזמן שמוצא ליקח
אפילו עמדה סאה בסלע
לא יצא

One may not leave Eretz Yisroel if there is food available, even if the price is vey expensive and one must pay one סלע to acquire one סאה of grain.

And for this reason, רבי יוחאי says

אלימלך מחלון וכליון

גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו

ומפני מה נענשו

מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ

Although אלימלך and his two sons, מחלון and כליון, were leaders of great stature, they were punished and died suddenly, because they left Eretz Yisroel during a famine.

5 The Gemara on Amud Beis cites רבי יהושע בן קרחה who disagrees and says חס ושלום שאפילו מצאו סובין לא יצאו Even if there was only bran available, they would have not left Eretz Yisroel. Rather they were punished because שהיה להן לבקש רחמים על דורם ולא בקשו As Jewish leaders they were obligated to Daven on behalf of their brethren that rain fall and the hunger should cease, and they did not do so.

רבי יוחנן makes another distinction:

לא שנו אלא מעות בזול

ופירות ביוקר

One may not leave Eretz Yisroel only if there is money available to buy the food, even though the prices are expensive;

אבל מעות ביוקר

אפילו עמדו ארבע סאין בסלע יוצאין

One may leave Eretz Yisroel if there is no money available to buy the food, even if the prices are cheap that for one סלע can buy four סאה.

As רבי יוחנן attested

נהירנא כד הוו קיימין ארבע סאין בסלע

והוו נפישין כפן בטבריא מדלית איסר

In טבריא many people died of hunger because they had no money to buy the food, even when prices were cheap.

=====

5 רבי יבשלץ בן קרחב
חס ושלום
שאפילו מצאו סובין
לא יצאו
Even if there was only bran available,
they would have not left Eretz Yisroel.
Rather they were punished

because

שהיה להן לבקש רחמים על דורם
ולא בקשו

As Jewish leaders they were obligated to Daven on behalf of their brethren that rain fall and the hunger should cease, and they did not do so.

רבי יוחנן

לא שנו אלא מעות בזול
ופירות ביוקר

One may not leave Eretz Yisroel only if there is money available to buy the food, even though the prices are expensive;

אבל מעות ביוקר

אפילו עמדו ארבע סאין בסלע יוצאין

One may leave Eretz Yisroel if there is no money available to buy the food, even if the prices are cheap that for one סלע can buy four סאה.

רבי יוחנן

נהירנא כד הוו קיימין ארבע סאין בסלע
והוו נפישין כפן בטבריא
מדלית איסר

In טבריא many people died of hunger because they had no money to buy the food, even when prices were cheap.

6 The Gemara proceeds with several Aggadic statements regarding רות who was first married to מתלון, and after he died, she was married to בועז and became the matriarch of מלכות בית דוד.

1.

אותו היום שבאת רות המואביה לארץ ישראל

מתה אשתו של בועז

On the day that רות arrived in Eretz Yisroel, the wife of בועז died. As the Rashbam says, this teaches us

שהקב"ה מקדים רפואה למכה

ויש לו לאדם לבטוח בהקב"ה

Hashem prepares the cure before the illness comes.

Therefore, during times of suffering a person should place his trust in Hashem.

6

רות

Was first married to מתלון, and then to בועז and became the matriarch of מלכות בית דוד.

1

אותו היום

שבאת רות המואביה לארץ ישראל מתה אשתו של בועז

On the day that רות arrived in Eretz Yisroel, the wife of בועז died.

This teaches us

שהקב"ה מקדים רפואה למכה

ויש לו לאדם לבטוח בהקב"ה

Hashem prepares the cure before the illness comes.

Therefore, during times of suffering a person should place his trust in Hashem.

7

2.

אמר רבה בר רב הונא אמר רב

אבצן זה בועז

is also known as אבצן who was one of the שופטים; and ויהי לו שלשים בנים ושלשים בנות

וכלן מתו בחייו

He had thirty sons and thirty daughters, and they all died during his lifetime. As the Rashbam explains, this teaches us

שאם נשא אדם אשה בבחרותו

ישראל אשה בזקנותו

If a person married and had children and his wife dies, he should remarry in his older age to have more children, because

שמא ימותו בניו מאשתו ראשונה בחייו

ולא יהיה לו זכר

It is possible that all the children from his first wife might die, and he will be left with no descendants.

7

2

אמר רבה בר רב הונא אמר רב

אבצן זה בועז

is also known as אבצן who was one of the שופטים ויהי לו שלשים בנים ושלשים בנות

וכלן מתו בחייו

He had thirty sons and thirty daughters, and they all died during his lifetime.

This teaches us

שאם נשא אדם אשה בבחרותו

ישראל אשה בזקנותו

If a person married and had children and his wife dies, he should remarry in his older age to have more children, because

שמא ימותו בניו מאשתו ראשונה בחייו

ולא יהיה לו זכר

It is possible that all the children from his first wife might die, and he will be left with no descendants.

אמר רב מון בר רבא אמר רב

אלימלך – ושלמון

ופלוני אלמוני – ואבי נעמי

כולן בני נחשון בן עמינדב הן

These four people were all brothers, sons of עמינדב בן נחשון,

This teaches us

שאפילו מי שיש לו זכות אבות

אינה עומדת לו בשעה שיוצא מארץ לחוץ לארץ

Even though אלימלך had great ancestors, their merits did not protect him from punishment for leaving Eretz Yisroel.

8 The Gemara concludes with two Breisos regarding the Pasuk

ואכלתם ישן נושן
During prosperous times, the produce will become enhanced with age and be fit to be eaten.

The Braisa explains
בלא סלמונטון
And רב נחמן explains that this means
בלא רצינתא
The produce will not become infested with worms that cause it to rot.

While רב ששת says
בלא שדיפא
The produce will not be struck by strong winds whose heat causes it to spoil.

The second Braisa says
ואכלתם ישן נושן
מלמוד שכל המיושן מחבירו הוי יפה מחבירו
The word ישן teaches that the aged produce will be superior to the fresh produce.

And the superfluous word נושן teaches that
דברים שאין דרכן ליישן
Even food, such as fruit that usually become spoiled, will also become enhanced with age.

And the second half of the Pasuk
וישן מפני חדש תוציאוא
Teaches
שהיו אוצרות מלאין ישן
וגרנות מלאין חדש
והיו ישראל אומרים היאך נוציא זה מפני זה
When the new crops were harvested the storage houses were still filled with the old crops, and the Yidden were forced to empty the older crops from the storage houses to store the new crops.

רב פפא says
כל מיילי עתיקא מעליא
לבר מתמרי ושיכרא והרסנא
All food items are enhanced with age, aside for dates, beer, and small fish.
=====

הדרך עלך פרק המוכר את הספינה
We have B"h completed the fifth Perek of בבא בתרא and in the next Shiur we will begin the sixth Perek, המוכר, B'ezras Hashem

8

בריימא

ואכלתם ישן נושן

During prosperous times, the produce will become enhanced with age and be fit to be eaten.

בלא סלמונטון

רב ללל
בלא שדיפא
The produce will not be struck by strong winds whose heat causes it to spoil.

רב נחמן
בלא רצינתא
The produce will not become infested with worms that cause it to rot.

בריימא

ואכלתם ישן נושן

דברים לאין דרכן איילון
Even food, such as fruit that usually become spoiled, will also become enhanced with age.

אמאד לל המיושן מחבירו
כיו יפה מחבירו
That the aged produce will be superior to the fresh produce.

וישן מפני זרע תוציאוא

לבו אוצרות מלאין ישן
וגרנות מלאין חדש
וכיו ישראל אומרים היאך נוציא זה מפני זה
When the new crops were harvested the storage houses were still filled with the old crops, and the Yidden were forced to empty the older crops from the storage houses to store the new crops.

רב פפא

כל מיילי עתיקא מעליא
לבר מתמרי ושיכרא והרסנא

All food items are enhanced with age, aside for dates, beer, and small fish.

הדרן המוכר את הספינה

